Carl Julius Neuman.

†

Den 11 maj d. å. afled i Borås f. rektorn vid Borås allmänna läroverk C. J. NEUMAN i en ålder af 73 år.

Genom hans bortgång förlorar den Entomologiska Föreningen en af sina äldsta medlemmar, som tillhört densamma alltsedan dess stiftelse.

De yttre konturerna af N:S lif äro följande. Han föddes d. 20 juli 1839 i Orslösa, Skaraborgs län, föräldrarna voro komministern A. J. NEUMAN och hans maka, född TEGNÆUS. År 1859 blef han student i Upsala, aflade fil. kand. examen därstädes 1866, hvarpå han efter profårstjänstgöring i Upsala 1866—67 sistnämnda år utnämndes till adjunkt först i Vänersborg och följande år i Skara. Från denna stad förflyttades han 1884 till Borås, vid hvars läroverk han utnämndes till rektor; denna befattning beklädde han till 1906, då han erhöll afsked med pension.

NEUMANS vetenskapliga verksamhet omfattar hufvudsakligen hydrachniderna och inom denna grupp har han uträttat banbrytande arbete, hvad utforskandet af Sveriges fauna beträffar.

Det var N:S lärare i Upsala LILLJEBORG, som väckte hans intresse för denna grupp, hvilken förut i vårt land blifvit mycket litet studerad.

Efter omfattande samlingar under vidsträckta resor i Sverige framlade N. år 1880 resultatet af sina mångåriga stu-

dier uti arbetet »*Om Sveriges Hydrachnider*» i Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademiens handlingar.

Genom detta monumentala arbete, som omfattar icke mindre än 123 sidor i stor kvart jämte 14 taflor med bl. a. 70 färglagda figurer, har NEUMAN lagt en för alla tider bestående grund för kunskapen om Sveriges hydrachnider.

Icke mindre än 69 arter, hvaraf 13 äro nya, uppföras här, fördelade på 20 släkter, af hvilka 6 äro nya.

Då det torde vara af intresse att höra, huru en fackman värdesätter detta arbete, tillåter jag mig citera tysken PIERSIGS' omdöme i hans stora arbete »Deutschlands Hydrachniden». Han skrifver: »Eine bedeutende Erweiterung unserer faunistischen und systematichen Kenntnisse verdanken wir dem grossen schwedischen Hydrachnidologen C. Neuman, welcher in einer Reihe von Publikationen, deren Gesamtergebnisse in einer umfangreichen Arbeit »Om Sveriges Hydrachnider» zusammengefasst worden sind, sich vornehmlich mit der Feststellung des Hydrachnidenbestandes Schwedens beschäftigte. — — — — bietet dasselbe ein wichtiges Hilfsmittel zum Bestimmen der Hydrachniden der, auf welches die neusten Hydrachnidologen immer wieder zurückgreifen müssen.»

Efter detta arbetes fullbordande publicerade NEUMAN endast ett par smärre arbeten öfver hydrachnider, däribland resultaten af den resa, som han år 1883 företog till Själland för att studera faunan på den klassiska mark, där dansken O. F. MÜLLER omkr. 100 år förut samlade materialet till sitt enastående arbete öfver Danmarks hydrachnider.

Det förefaller, som om detta till stor del berodde på, att hans tid så strängt upptogs dels af hans lärareverksamhet, dels af hans stora intresse för kommunens angelägenheter, och hans eftermäle i såväl Skara som Borås vittnar om, hvilket betydande arbete han nedlagt för dessa samhällens utveckling, särskildt hvad fattigvård och skolväsende beträffar.

En bidragande orsak, till att N. ej kom att fortsätta sitt studium af hydrachniderna, var nog också hans astma, som nödgade honom att tillbringa sina somrar i fjällen. Under vistelsen i dessa trakter drogs hans håg alltmera öfver till botaniken, och han hopbragte under årens lopp under resor

till Kongsvold, Tromsö, Nordkap, Sibirien, Abisko och Jämtland ett betydande herbarium.

Väl är det sant, att NEUMANS arbeten ej, som han hoppades, väckte intresse hos Sveriges zoologer för hydrachniderna, ty intill de senaste åren har man måst vända sig till utländska specialister för att få material bestämdt, men det är ej hans fel; genom hans arbete har ej blott en bestående grund lagts för hydrachnidernas studium i Sverige, utan det har äfven utan tvifvel sin stora andel i att kunskapen om denna grupp under de senaste decennierna gått så raskt framåt.

Litteraturförteckning.

C. J. NEUMAN: Bidrag till kännedomen om Sveriges Hydrachnider I. Akad. Afhandl. 22 Maj 1869. Skara.

———: Vestergötlands Hydrachnider. 1870. Öfv. Kongl. Vetensk. Akademiens Förhandlingar N:o 2. S. 105—110.

———: Om nya arter och slägten Hydrachnider. Föredrag vid Skandinaviska Naturforskare-mötet i Köpenhamn. Mötets förhandl. S. 4c8—9. 1873.

———: Gottlands och Ölands spindlar och vattenqvalster. Öfv. Kongl. Vet.-Ak. Förhandlingar. 1875. N:o 2. S. 91—1c4.

———: Sur le dévelopement des Hydrachnides. E. Tidskr. Bd. I. Sthlm 1880.

———: Om Sveriges Hydrachnider. — Kongl. Sv. Vet.-Akad. Handl. Bd. 17, N:o 3. 1880. 123 sid. 14 taflor.

———: Om Hydrachnider anträffade vid Fredriksdal på Seland 1883. Kongl. Vet. o. Vitt.-Samhället. Göteborg Handl. Ny tidsföljd. Bd. 20. 1885. Sid. 1—12.

——— o. P. KRAMER: Acariden während der Vega-Exp. eingesammelt.

Ivar Trägårdh.
